

Datasenternæringen i Norge

Datasentre har vært mye omtalt i norsk offentlighet de siste årene, og næringen er i sterk vekst. Men hva er egentlig et datasenter? Hvor mange har vi i Norge, og hva kjennetegner dem? Dette faktaflaket gir en overordnet beskrivelse av hva et datasenter er, hvilke typer som finnes, og hvordan datasenternæringen ser ut i Norge.

En næring i sterk vekst

Alt som lagres i skyen, ender opp i et datasenter. Den kraftige datasenterutbyggingen vi nå ser i Norge, handler likevel mer om etterspørsel etter regnekraft enn lagring. Kunstig intelligens, stordata-analyse og annen tungregning krever spesialisert maskinvare. Det kan datasentre tilby. Den raske utviklingen innen generativ kunstig intelligens øker behovet for datasentre globalt, og driver mye av den pågående utbyggingen.

Norge har flere forutsetninger som gjør landet aktuelt for datasentre: Politisk stabilitet, fornybar vannkraft, god fibertilknytning, rikelig areal og et klima som reduserer kjølebehovet er attraktivt; (billig) strøm er avgjørende. Lokaliseringen av det enkelte anlegget bestemmes av tilgangen på kraft og nettkapasitet, som etter hvert har blitt en knapp ressurs.

Blant de etablerte norske datasentrene finner vi mange små og mellomstore aktører som tilbyr tjenester til mange kunder. Blant de nye aktørene finner vi derimot flere *hyperscale*-datasentre (se tabell 1), ofte med ett stort teknologiselskap som (hoved) kunde eller eier. Næringen er dermed i ferd med å endre karakter i retning store datasentre.

Hva er et datasenter?

Datasentre spenner fra delte serverrom til gigantiske KI-fabrikker, og leverer alt fra kritisk digital infrastruktur som skylagring til omdiskutert kryptoutvinning. I fysisk forstand er et datasenter et anlegg som huser servere, lagringsenheter, net-tverksutstyr og tilhørende infrastruktur for å håndtere store datamengder.

Ekomloven¹ definerer et *datasenter* som et anlegg, en del av et anlegg eller en gruppe anlegg som brukes til å innplassere, tilkoble og drifte IT- og net-tverksutstyr for datalagring, dataprosessering eller dataoverføring, og relaterte aktiviteter (ekomloven § 1-5). En *datasentertjeneste* defineres tilsvarende som en tjeneste som legger til rette for innplassering, tilkobling og drift av slikt utstyr, og som i tillegg omfatter fysisk sikkerhet, strøm og kjøling. *Datasenteroperatør* er den som tilbyr andre tilgang til datasentertjenester mot vederlag, eller driver et virksomhetsinternt datasenter over en viss størrelse.

Denne definisjonen skiller altså mellom den *fysiske driften* av selve anlegget og de *digitale tjenestene* som produseres på utstyret. Digitale tjenester som skytjenester, programvare og dataanalyse, som benytter datasentre, leveres ikke nødvendigvis av datasenteroperatøren.

Ulike typer datasentre

Datasentre kan være virksomhetsinterne, som innebærer at en større virksomhet selv eier et datasenter og leverer tjenestene som produseres der, eller datasenteroperatøren kan være kommersiell, i den forstand at én eller flere kunder leier plass og/eller maskinvare i datasenteret. Datasentre der flere kunder betaler for plass og relaterte tjenester som sikkerhet, strøm, kjøling og tilkobling, kalles *ssamlokaliseringsdatasentre* (*colocation*). Det er en form som er utbredt også blant de kommersielle norske operatørene.

Et lite samlokalisert serverrom og et globalt teknologiselskaps *hyperscale*-anlegg faller altså begge inn

¹ Lov om elektronisk kommunikasjon 13. desember 2024 nr. 76 (ekomloven) § 1-5.

Tabell 1. Hovedtyper av datasentre.

Type	Kjennetegn	Forretningsmodell og kunde	Eksempler i Norge
Samlokalisering (colocation)	Operatøren eier bygg, strøm og kjøling, og leier ut plass i form av serverskap, bur eller hele haller til kunder som eier sitt eget IT-utstyr. Spenner fra standardiserte løsninger til skreddersøm for enkeltkunder.	Leieinntekter for plass, kraft og driftstjenester. Kundene er bedrifter, offentlige virksomheter og skyleverandører.	Green Mountain, Lefdal Mine Datacenter, Skygard
Hyperscale	Svært store, dedikerte anlegg bygget av globale teknologiselskaper for egne arbeidslaster. Standardiserte og kraftkrevende, og ofte plassert der areal og kraft er rimelig.	Selskapet eier eller leier hele kapasiteten selv, i hovedsak til egne skytjenester og plattformer.	Google (Skien), Microsoft (Stack)
KI-klare	Anlegg med høy effekttetthet per serverskap, ofte med væskekjøling og store klynger av grafikkprosessorer (GPU-er) for trening og kjøring av KI-modeller.	Utleie eller egen bruk av spesialisert regnekraft til kunstig intelligens.	Nscale, Bulk NO1 Kristiansand

under den samme lovdefinisjonen. De skiller seg imidlertid fundamentalt fra hverandre når det gjelder størrelse, forretningsmodell, kraftbruk og arbeidsplasser. Næringsstrukturen i den norske datasenternæringen er i dag preget av noen få store og mange små aktører. Disse kan ha ulike kjennetegn og forretningsmodeller, og det kan derfor være nødvendig å skille mellom ulike typer datasentre. Tabell 1 oppsummerer tre hovedtyper.

Ett skille mellom forretningsmodellene er graden av skreddersøm. Enkelte norske aktører bygger spesialtilpassede løsninger for den enkelte kunde i samlokaliseringssentre, mens hyperscale-modellen handler mer om å levere rimelig kraft og standardiserte anlegg til globale kunder med globale tekniske krav. Utvinning av kryptovaluta kan – avhengig av operatørens vilkår – gjøres i samlokaliseringsanlegg, men skjer i praksis ofte i egne datasentre.

Datasentre som en stabel med flere lag

Et datasenter kan beskrives som en stabel (*stack*) med flere lag av infrastruktur og tjenester, fra det fysiske grunnplanet nederst til de digitale tjenestene øverst. Aktørene i næringen er involvert i ulike deler av denne verdikjeden, og graden av vertikal integrasjon varierer. I den ene enden står tilbydere av ferdig regulert tomt med tilgang til kraft, såkalt *powered land*. Datasenteroperatørene eier som oftest bygg og fysisk infrastruktur, inkludert strøm, fiber og kjøling. I den andre enden av verdikjeden står globale teknologiselskaper som leier plass i data-

senteret. Noen aktører eier og kontrollerer hele kjeden fra tomt og bygg til servere og tjenester. I verdikjeden vil man dermed finne noen aktører som spesialiserer seg på ett lag, mens andre aktører kan levere flere av lagene. I mange tilfeller setter datasenteroperatøren ut drift og vedlikehold av anlegget til såkalte *facility management*-selskaper, som i sin tur påtar seg ansvar for å unngå nedetid.

Norsk datasenternæring

Datasentre framstilles gjerne som én eller flere enorme datahaller langt fra folk. I virkeligheten er datasentre en langt mer variert gruppe virksomheter. Vår kartlegging av datasentrene i Norge viser at de fleste virksomhetene som er registrert som kommersielle datasenteroperatører, driver relativt små anlegg, og at mange leverer datasentertjenester i tillegg til annen virksomhet. Per 7. august 2026 var 115 datasentre (inkludert virksomhetsinterne) og 61 kommersielle datasenteroperatører registrert hos Nkom.²

Registeret viser at norske datasentre spenner vidt, fra små datahaller som betjener et avgrenset lokalt eller regionalt marked, til store anlegg som inngår i globale selskapers infrastruktur. Noen få operatører står registrert med flere anlegg hver. Ganske få rapporterer at de driver utvinning av kryptovaluta, men enkelte av disse har stor kapasitet.

Målt i tilknyttet kapasitet i strømmettet – som gir en god indikasjon på regnekraft – ser vi at markedet er

² Alle kommersielle datasentre, og virksomheter med interne datasentre som abonnerer på mer enn 0,5 MW elektrisk effekt, må registrere seg hos Nasjonal kommunikasjonsmyndighet, som angitt i [datasenterforskriften](#).

Tabell 2. Lagene i et datasenter.

Lag	Innhold	Hvem leverer
5. Tjenestelaget	Skytjenester, plattformer og språkmodeller som leveres til sluttbrukere	Ofte globale teknologiselskaper
4. Servere og GPU-er	IT-utstyret som utfører lagring og regning	Datasenterets kunder, eller datasenteroperatøren
3. Strøm, fiber og kjøling	Intern strømfordeling, avbruddsfri strømforsyning, kjøleanlegg og fibertilknytning inn til anlegget	Tekniske entreprenører og datasenteroperatøren
2. Bygg	Selve bygningen med datahaller og støttearealer	Eiendomsutviklere og entreprenører
1. Areal og kraft	Regulert tomt, nettilknytning og abonnert elektrisk effekt	Grunneiere, utbyggere av powered land og nettselskap

dominert av store aktører. Av de 61 kommersielle datasenteroperatørene registrert hos Nkom er 14 virksomheter registrert hos Statnett med datasentre med over 5 MW tilknyttet kapasitet. Noen av disse virksomhetene har flere datasentre, slik at det til sammen er registrert 26 datasentre på denne størrelsen (se tabell 3). Dette antyder en todelt næringsstruktur, med noen store og mange mindre og mellomstore aktører. De fem største operatørene står anslagsvis for to tredeler av den tilknyttede kapasiteten i strømmettet. Geografisk er det en viss konsentrasjon av samlokaliseringssentre i det sentrale østlandsområdet. De har gjerne behov for nærhet til kundene og rask fibertilknytning. De nye utbyggingene av hyperscale- og KI-sentre er derimot mer spredt, og lokalisert med hensyn til krafttilgang, -priser og høyspenttilkobling.

Tabell 3 viser saker med mer enn 5 MW tilknyttet kapasitet hos Statnett, med næringstypen datasenter. Tabellen er sortert etter størrelse, og gir et bilde av næringen per i dag. Det er planlagt utvidelser i mange av disse anleggene, og i tillegg er en rekke datasentre under planlegging eller oppføring.

Et utviklingstrekk i næringen er at de nye anleggene blir større og mer kraftkrevende. Halvparten av datasentrene i tabell 3 er registrert med dato for tilknytning i 2024, 2025 eller 2026. Dette inkluderer de tre største anleggene, som alle har kapasitet på over 100 MW. Ser vi på reservert kapasitet i strøm-

nettet, er denne trenden enda tydeligere: Mens datasentrene i tabell 3 til sammen har en tilknyttet kapasitet oppunder 800 MW, er ytterligere 3796 MW reservert til datasentre. I tillegg ligger det slike saker i kapasitetsøk som utgjør ytterligere 8047 MW, ifølge Statnett.³ Forespørsler om til sammen 5000 MW, tilsvarende 14 prosent av kapasiteten i det nasjonale nettet, kom i perioden februar til april 2026.⁴ Selv om bransjeaktører vi har intervjuet forventer at kun om lag en tredel av den ønskede kapasiteten realistisk vil kunne bygges ut, vil dette fortsatt innebære en voldsom vekst i næringen de kommende årene.

Mye, billig og «grønn» strøm, politisk stabilitet og kaldt klima har gjort Norge til et attraktivt land for datasenternæringen. Denne gjennomgangen viser at datasentre varierer mye i størrelse og forretningsmodell. Den norske datasenternæringen preges foreløpig av mange ulike og relativt små samlokaliseringssentre som leverer en rekke ulike sky- og IT-tjenester. Datasentrene som er under etablering i dag, er imidlertid mye større, og innrettet mot å selge kapasitet til store, internasjonale teknologiselskaper, særlig for trening og bruk av KI-modeller, noe som har konsekvenser for arbeidsoppgaver og sysselsetting.⁵ Mange av disse datasentrene er ennå i prosjekteringsfasen, og det er usikkerhet knyttet til hva som faktisk kommer til å bli bygget. Dette vil formes av både norsk politikk og de internasjonale teknologi- og finansmarkedene.

³ Statnetts [statistikk om tilknytningssaker](#), statnett.no (oppdatert 29.06.2026).

⁴ E24, [Enorme kraftønsker til datasentre](#), 14. april 2026.

⁵ Se også Thorbjørnsen, S., Oppegaard, S.M.N. & Steen, J.R. (2026). *Arbeidsoppgaver i datasenterindustrien*. Fafo faktaflak august 2026. Fafo.

Tabell 3. De største norske datasentrene, sortert etter tilknyttet kapasitet i strømmettet per 29.06.2026.

Kilde: Statnett⁶ og Nasjonal kommunikasjonsmyndighet⁷.

Lokasjon	Datasenteroperatør	Tilknyttet kapasitet totalt (MW)	Reservert kapasitet (MW)	Kryptovaluta-utvinning
Tydal, Trøndelag	Tydal Data Center	180		Ja (33 % av forbruk)
Gromstul, Skien	WS Computing (Google)	120	120	Nei
Hamar	Green Mountain (TikTok)	110	70	Nei
Tunnsjødal, Namsskogan	Exanorth	40	70	Ja (94 % av forbruk)
Mo i Rana	Bitfury, Mo Industripark	40		Ja
Eide, Romsdal	Troll Housing	37	15	Ja (97 % av forbruk)
Rjukan	Green Mountain	33	33	Nei
Glomfjord, Nordland	Nscale (Glomfjord Industripark, tidligere Kryptovault)	30		Nei
Eide, Romsdal	Troll Housing	20,6		Ja (97 % av forbruk)
Rennesøy, Rogaland	Green Mountain	20,5*	290	Nei
Støleheia, Vennesla	Bulk	19	625**	Nei
Holtskogen, Østfold	Stack Infrastructure	17		Nei
Lefdal, Nordfjord	Lefdal Mine datacenter	16,2	63,8	Nei
Varpet, Drangedal	Klingstone	15	55	Nei
Ulven, Oslo	Green Mountain	15		Nei
Fetsund, Lillestrøm	Stack Infrastructure (tidl. Digi-plex)	15		Nei
Follo, Enebakk	Green Mountain	13	75	Nei
Lørenskog	Skygard (tidl. Basefarm)	12		Nei
Glomfjord, Nordland	Nscale	10	30	Nei
Sundalsøra	Pega Nordic	8		Ja
Hobøl, Østfold	Stack Infrastructure (SI OSL 04)	7	16	Nei
Follo, Enebakk	Green Mountain	7		Nei
Kilemoen, Hønefoss	Aquila	6		Nei
Gromstul, Skien	WS Computing (Google)	6		Nei
Kilemoen, Hønefoss	Aquila	6		Nei
Fræna, Hustadvika	Troll Housing	6		Ja (97 % av forbruk)
Kvandal, Narvik	Nscale/ Aaktik Digital	5	230	Nei

* Delt tilknytning med Rogfast, registrert som «annet forbruk». Merk at eventuelle tilknytninger registrert til andre formål (industri mv.) ikke fanges opp i tabellen.

** Inkluderer to reservasjoner à 300 MW for underselskapet N01 Utilities, til utbygging av Bulks N01 Campus i Stølen datalagringspark, planlagt med en kapasitet opptil 1 GW.

⁶ Nasjonal kommunikasjonsmyndighet, [Registrerte datasenteroperatører og datasentre](https://nkom.no), nkom.no (oppdatert 23.06.2026).

⁷ Statnetts [statistikk om tilknytningssaker](https://statnett.no), statnett.no (oppdatert 29.06.2026). Statistikken er basert på manuelt registrerte tilknytningshendelser fra 2018 til i dag, og noen mangler i dataene kan forekomme. Vi har sammenstilt reservert og tilknyttet kapasitet der lokasjon og eier, inkl. datterselskap o.l., samsvarer.

Dette faktaflaket er en del av Fafo-prosjektet «Arbeid og aktører i norske datasentre». I prosjektet undersøker vi hva som kjennetegner arbeidet i datasenternæringen i Norge, både i etablerings- og driftsfasen, og hvilke arbeids- og partsrelasjoner næringen fører med seg. Vi har kontaktet alle de 59 kommersielle datasenteroperatørene på Nkoms liste (per april 2026) for telefonintervjuer, og har intervjuet 21 av dem. I tillegg har vi gjennomført en litteraturstudie og 13 dybdeintervjuer med små og store datasentre og ulike aktører i

verdikjeden (totalt 34 intervjuer). Prosjektet er initiert og ledet av Fafo, med samfinansiering fra Abelia, NHO Elektro, Norsk Industri, EL og IT Forbundet, Norsk Arbeidsmandsforbund, NITO og Tekna. En sluttrapport vil bli publisert i siste kvartal 2026.

Johan Røed Steen, Sigurd M. N. Oppegaard og Sondre Thorbjørnsen er forskere ved Fafo.